

Gyermekelhelyezés és szülői felügyelet a Családjogi törvényben és az új Ptk. Tervezetben

Absztrakt

Előadó:

Dr. Visontai-Szabó Katalin

Ph.D. hallgató

SZTE – ÁJTK

Munkajogi és Szociálisjogi Tanszék

Konzulens:

Dr. Zakar András

főiskolai tanár

SZTE – ÁJTK

Munkajogi és Szociálisjogi Tanszék

A jelenleg hatályos 1952. évi IV. törvény 72/A §-a szerint „A gyermek elhelyezéséről a szülők döntenek. A szülők megegyezésének hiányában a bíróság a gyermeket annál a szülőnél helyezi el, akinél a kedvezőbb testi, értelmi és erkölcsi fejlődése biztosított”.

Az új Ptk. Koncepció és az annak nyomán elfogadott 2009. évi CXX. tv. a „gyermekelhelyezés” kifejezést már csak arra a speciális esetre tartotta fenn, amikor a gyermek nem valamelyik szülőjénél, hanem egy harmadik személynél kerül elhelyezésre, feltéve, hogy ez a személy a gyermek nála való elhelyezését maga is kéri.

Ugyanezen a nyomvonalon halad tovább a közelmúltban elkészült új Ptk. Tervezet is, hiszen tipikusnak veszi, hogy a szülők közösen gyakorolják a szülői felügyeletet. A Tervezet jelentősen kibővíti a szülői felügyelet egyes részjogosítványaival kapcsolatos rendelkezéseket, az eljárások során eddig alkalmazott és jól bevált LB. 17. sz. irányelv részletszabályainak alapul vételével.

A Tervezet szerint amennyiben a szülők a bíróság segítségét kérik a szülői felügyeleti jogok gyakorlásának rendezésére, a bíróság dönt arról, hogy a szülői felügyeletet melyik szülő gyakorolja. A Tervezet 4:175§ (2) szerint „a bíróság a döntés során azt mérlegeli, hogy a gyermek testi, szellemi és erkölcsi fejlődése miként biztosítható a legkedvezőbben.”

A Tervezetben tehát egy előremutató szemléletváltás mutatkozik, hiszen alapvető célként tűzi ki, hogy teljes egészében egyik szülő se legyen kizorítva a szülői felügyeleti jogok gyakorlásából, és amennyire lehetséges a szülőket a gyermek érdekében együttműködésre igyekezik sarkallni.

Álláspontom szerint ezek a törekvések szorosan kapcsolódnak az Alaptörvény és a családok védelméről szóló 2011. évi CCXI. törvény által megfogalmazott alapelvekhez, és amennyiben a Tervezet elfogadásra kerül az eddig csak zsinórmértékként megfogalmazott elvek végre a mindennapi életben is kiteljesedhetnek.

Előadásomban a gyermekelhelyezés történeti előzményeinek rövid áttekintését követően szeretnék kitérni azokra az előnyökre és esetleges hátrányokra, amelyek az új jogszabály alkalmazása során a gyakorlatban megjelenhetnek.